

**PRAVNA VPRAŠANJA IZVRŠITVE 8. TOČKE ODLOČBE USTAVNEGA
SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE ŠT. U-I-246/02 Z DNE 3.4.2003**

Z odločbo, navedeno v naslovu, je Ustavno sodišče RS razveljavilo nekatere določbe Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (ZUSDDD – Ur.l. RS, št. 61/99 in 64/01), ugotovilo v njem neustavno pravno praznino in naložilo zakonodajalcu, da z odločbo ugotovljene neuskklajenosti z ustavo odpravi v 6 mesecih po objavi te odločbe. Hkrati je v 8. točki izreka te odločbe naložilo ministrstvu za notranje zadeve po uradni dolžnosti izdajo dopolnilnih odločb državljanom drugih republik nekdanje SFRJ, ki so že pridobili dovoljenje za stalno prebivanje po ZUSDDD in Zakonu o tujcih. S temi odločbami se ugotovi stalno prebivanje v Republiki Sloveniji od 26.2.1992 dalje.

Prav v zvezi z izvršitvijo navedene 8. točke izreka se postavljajo številna pravna vprašanja in dileme. Zato je dne 28.8.2003 to pravno problematiko obravnaval tudi Strokovni svet za javno upravo pri Ministrstvu za notranje zadeve. Čeprav so bila tudi na tem svetu predstavljena deloma različna gledišča, pa v nadaljevanju navedeno predstavlja večinske poglede članov sveta, ki so se te seje udeležili in v celoti predstavlja mnenje podpisanih članov strokovnega sveta in drugih pravnih strokovnjakov.

1. Tako po izrecni določbi Ustave Republike Slovenije (161. člen), kot tudi povsem nespornem stališču pravne teorije, je Ustavno sodišče t.i. »negativni zakonodajalec«, kar pomeni, da lahko zakone, če ugotovi njihovo neskladnost z ustavo, razveljavi. Sicer je res, da lahko v okviru določitve načina izvršitve svoje odločbe uredi nekatera vprašanja zakonske narave do takrat, ko ta vprašanja uredi Državni zbor z zakonom, vendar mora ravnati pri tem zelo samoomejevalno. Seveda pa mora tak način izvršitve biti skladen z ustavo in zakoni, ki jih ustavno sodišče ni razveljavilo.
2. V skladu s 4. točko 153. člena ustave morajo odločbe upravnih organov, kot je Ministrstvo za notranje zadeve, temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu. Ne zdi se ustavno pravilno, da bi odločba Ustavnega sodišča predstavljala neposreden temelj izdaje upravnih odločb, saj to tudi ni skladno z načelom delitve oblasti iz 3. člena ustave.
3. Navedena 8. točka tudi procesno ni izvedljiva. Dopolnilna odločba se v skladu z 220. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP – Ur.l. RS, št. 80/99, 70/00 in 52/02) izda v primeru, ko upravni organ v postopku ni odločil o vseh vprašanjih, ki so bila predmet postopka. V postopkih, na katere se nanaša 8. točka odločbe Ustavnega sodišča, pa je organ odločil o vseh vprašanjih, ki so bila takrat predmet postopka. Poleg tega v postopku, ki se je začel na zahtevo stranke (to pa so postopki, na

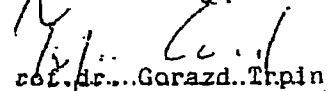
katere se nanaša 8. točka) ni mogoče z dopolnilno odločbo odločiti o nečem, kar ni bilo predmet zahteve stranke, pa le-ta pozneje ni izrecno ali molče v to privolila. Taka odločba bi bila po 4. točki prvega odstavka 279. člena ZUP nična.

4. Dopolnilno odločbo je mogoče izdati le na podlagi zakonov in predpisov, ki so veljali v času nastopa pravnomočnosti glavne odločbe, saj učinek razveljavitve ne more veljati za nazaj, torej za pravna razmerja, o katerih je bilo do razveljavitve pravnomočno odločeno (161. člen ustave in 44. člen Zakona o ustavnem sodišču, ZUst – Ur.l. RS, št. 15/94). Drugačno ravnanje upravnih organov bi bilo tudi neskladno z načelom pravnomočnosti iz 158. člena ustave. Ministrstvo za notranje zadeve pa na podlagi zakonov, veljavnih v času pravnomočnosti prvotne odločbe, ne more izdati dopolnilnih odločb, kakršne nalaga 8. točka odločbe Ustavnega sodišča. Podlaga za take odločbe, ki seveda ne bi bile dopolnilne, vendar izdane po uradni dolžnosti, je tako lahko le nov zakon.
5. Ne glede na to, da Ustavno sodišče ni naložilo Državnemu zboru, da mora izvršitev 8. točke navedene odločbe urediti z zakonom, pa le-ta to nedvomno lahko stori in tudi mora storiti, če ugotovi, da je to potrebno. Ker je glede na zgoraj navedene razloge to potrebno, mora Državni zbor tudi izvršitev 8. točke urediti v zakonu. Celotno če se postavimo na stališče, da zgoraj navedeni razlogi niso splošno sprejeti, pa predstavljajo vsaj precej resne pravne pomisleke glede možnosti neposredne izvedbe 8. točke. Glede na nejasno pravno stanje je zato nedvomno primerno in potrebno, da to stanje Državni zbor uredi z zakonom. Ali naj bo izvršitev 8. točke urejena v posebnem zakonu ali v enem zakonu, skupaj z izvršitvijo 1., 2. in 3. točke, pa je vprašanje praktične nomotehnikke.

Ljubljana, 8.10.2003

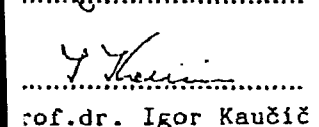

prof.dr. Rajko Pimat
predsednik strokovnega sveta

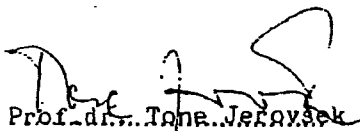
Člani sveta in drugi pravni strokovnjaki:

prof.dr. Gorazd Trpin

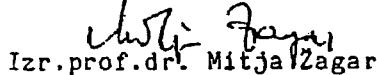

prof.dr. Albin Igličar

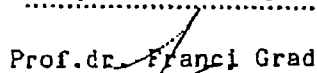

oc.dr. Miro Belar

prof.dr. Igor Kaučič

Prof.dr. Tone Jerovšek

Prof.dr. Ksenca Bučar

izr.prof.dr. Mitja Žagar

Prof.dr. Franci Grad